

ПРАВИЛА
за
оценка на портфейла и за определяне нетната стойност на активите на
Национално инвестиционно дружество от затворен тип НАДЕЖДА АД

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Настоящите правила регламентират принципите, методите, обхвата и системата на организация на дейността по оценка на портфейла и определяне нетната стойност на активите на НИД НАДЕЖДА АД (наричано по-долу „Дружеството“), както и реда за провеждане на оценъчната дейност и ползване информацията от нея.

(2) Правилата уреждат принципите и методите за избягване на конфликти на интереси и за осигуряване на защита срещу разкриването на вътрешна информация.

Чл. 2. Активите на Дружеството, подлежащи на оценка във връзка с настоящите правила, са предвидените съгласно изискванията на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на другите предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ).

Чл. 3. (1) Оценяването на активите на Дружеството е финансово-икономически обоснована аналитична дейност, чрез която се организира и осъществява събиране на специализирана информация, нейното обработване, анализиране и ползване с цел установяване на пазарната стойност на активите на Дружеството.

(2) При извършване на оценка се съблюдава спазване на нормативните изисквания, свързани с дейността на дружеството, както и инвестиционната политика, ограниченията за инвестиране, минимално ликвидните средства и структурата на активите и пасивите.

Чл. 4. Резултатите от оценъчната дейност се ползват от оправомощените органи и лица за вземане на решения от финансов и организационен характер за ефективно управление и прогнозиране, законосъобразно счетоводно отчитане и контрол върху инвестиционната дейност и ликвидността на Дружеството.

II. ПРИНЦИПИ НА ОЦЕНЪЧНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 5. Основните и задължителни принципи, върху които се основава оценъчната дейност са:

1) използване на единна и последователна система за оценяване на активите от портфейла, за вземане на решения и контрол;

2) система за събиране на информация, свързана с определянето на нетната стойност на активите - източници на информация, и видове;

3) правила за избягване на конфликти на интереси и за осигуряване на защита срещу разкриването на вътрешна информация;

4) протоколиране на обсъжданията, свързани с определянето на нетната стойност на активите, и прилагане на съответните документи към протоколите;

5) технологично и програмно осигуряване при определяне на нетната стойност на активите;

6) система за съхраняване и защита на документацията, свързана с определянето на нетната стойност на активите, на хартиен и на магнитен носител.

Чл. 6. Основни принципи при оценка на активите на Дружеството са:

1) Оценка на активите на Дружеството, наричана по-нататък „последваща оценка“, се извършва за всеки актив, включително и за първоначално признатите към датата на оценката.

2) При първоначално придобиване (признаване) на актив - по цена на неговото придобиване, включваща и разходите по сделката.

3) Датата на придобиване (признаване), съответно продажбата (отписването), на всеки актив, е датата на сетълмент.

4) При последващо оценяване на актив - по съответния ред и начин, определен в настоящите правила.

III. МЕТОДИ НА ОЦЕНЪЧНАТА ДЕЙНОСТ ПРИ „ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА” НА АКТИВИТЕ

Чл. 7. Методи за оценка на активите на Дружеството:

В стойността на активите се включва стойността на всеки един от притежаваните от Дружеството активи по баланса към датата на изготвянето на оценката. Тяхната стойност се изчислява, както следва:

1. (Изм.с решение от 17.01.2023 г.) Справедливата стойност на емитираните от Република България ценни книжа и инструменти на паричния пазар, както и издадените от друга държава членка и трета държава ценни книжа и инструменти на паричния пазар, търгувани на места за търговия при активен пазар, се определя:

1.1. по цена "купува" при затваряне на пазара за деня, към който се извършва оценката, обявена в електронна за ценова информация. В случай, че цената е брутна, тя се използва пряко за преоценка. При условие, че цената е чиста, на основата на лихвените характеристики по периодичност и равнище на лихвените купони, тя се преобразува в брутна и след това се използва за преоценка.

1.2. по цена „купува“ при затваряне на пазара за последния работен ден, обявена в електронна система за ценова информация, в случай че мястото за търговия не работи в деня, към който се извършва оценката.

1.3. При невъзможност да се приложи т.1.1.и т.1.2. справедливата стойност се определя по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично от места за търговия за най-близкия ден от 30-дневния период, предхождащ деня, към който се извършва оценката.

1.4. Справедливата стойност на прехвърляемите ценни книжа и инструменти на паричен пазар, допуснати до или търгувани на места за търговия, в случаите, когато не се провежда търговия на места за търговия в работни за страната дни, е цената на затваряне за деня на последната търговска сесия, предхождащ деня, към който се извършва оценката. В случай че няма сключени сделки в деня на последната търговска сесия, предхождащ деня, към който се извършва оценката, справедливата стойност на тези инструменти се определя по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично от места за търговия за най-близкия ден от 30-дневния период, предхождащ деня, към който се извършва оценката. При оценката се отчита и натрупаната лихва за съответните дни.

2. (Изм.с решение от 17.01.2023 г.) При невъзможност да се приложи т. 1 се използва методът на дисконтираните парични потоци. Като основа за изчисленията се използват цените на последните издадени емисии със съответен матуритет. Тези най-нови емисии със съответен матуритет по-нататък са наричани за краткост “основни емисии”. Емисията, чиято цена трябва да бъде определена се нарича “търсена емисия”.

За целта на изчисленията цените на основните емисии се изчисляват по реда на т. 1.

2.1. Изчислението на цените на съответните емисии чрез метода на линейна интерполация преминава през следните етапи:

а) На основата на осреднени цени на основните емисии се формира крива на дохода;

б) В зависимост от остатъчния срок до падежа на търсената емисия се определя местоположението ѝ спрямо най-близката предхождаща и най-близката следваща по срок основни емисии;

в) Определя се разликата (в дни) между срока до падежа на двете основни емисии, както и разликата в дохода им до падежа;

г) Изчислява се множител, като разликата в дохода до падежа се разделя на разликата в дните до падежа;

д) Определя се разликата в дните до падежа на търсената емисията и предхождащата я основна емисия;

е) Получената разлика се умножава с множителя от предходната стъпка, за да се изчисли разликата в дохода до падежа на търсената и основната емисия;

ж) Доходът до падежа на търсената емисия се получава, като изчислената в предходната стъпка разлика в доходите се добави към доходността на основната емисия, предхождаща търсената;

з) На основата на получения доход до падежа на търсената емисия се изчислява брутната ѝ цена, чрез използване на следната формула:

$$P = \sum_{i=1}^N \frac{C/n}{(1+r/n)^{i-1+w}} + \frac{F}{(1+r/n)^{i-1+w}}$$

Където:

P – цената на ценната книга

F – главницата на ценната книга

C – годишният купон на облигацията

n – брой лихвени плащания за година

N – общ брой на лихвените плащания

r – процент на дисконтиране (равен на дохода до падежа)

i – пореден номер на лихвеното плащане

$$w = \frac{\text{дни до следващото лихвено плащане}}{\text{общ брой дни между две лихвени плащания}}$$

2.2 Изчислената по формулата цена е брутна и се използва пряко за последваща преоценка на съответната дългова ценна книга.

3. (Изм.с решение от 17.01.2023 г.) Справедливата стойност **на прехвърляеми ценни книжа и инструменти на паричния пазар, допуснати до или търгувани на места за търговия при активен пазар,** се определя:

3.1. по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестен публично към деня на оценката от места за търговия;

3.2. по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично към деня на оценката от места за търговия, от който за съответния ден е изтъргуван най-голям обем прехвърлими ценни книжа и инструменти на паричния пазар в случаите, когато те са допуснати до търговия на повече от едно място за търговия;

3.3. по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично от места за търговия за последния работен ден, ако мястото за търговия не работи в деня, към който се извършва оценката.

3.4. При невъзможност да се приложат т.3.1., т.3.2.и т.3.3. справедливата стойност се определя по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично от места за търговия за най-близкия ден от 30-дневния период, предхождащ деня, към който се извършва оценката.

4. (Изм.с решение от 17.01.2023 г.) Справедливата стойност **на прехвърлими ценни книжа и инструменти на паричния пазар, допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия в Република България** се определя:

4.1. по среднопретеглената цена на сключените с тях сделки за последния работен ден, обявена чрез системата за търговия или в борсовия бюлетин, ако обемът на сключените с тях сделки за деня е не по-малък от 0,02 на сто от обема на съответната емисия.

4.2. ако не може да се определи цена по предходната точка, цената на акциите, съответно на правата, се определя като средноаритметична на най-високата цена "купува" от поръчките, валидни към момента на затваряне на регулирания пазар в последния работен ден, и среднопретеглената цена на сключените със съответните ценни книжа сделки за същия ден. Цената се определя по този ред само в случай, че има сключени сделки и подадени поръчки с цена "купува".

4.3. ако не може да се приложат т. 4.1.и т.4.2., справедливата стойност на прехвърляемите ценни книжа и инструменти на паричен пазар, допуснати до или търгувани на места за търговия, в случаите, когато не се провежда търговия на места за търговия в работни за страната дни, е цената на затваряне за деня на последната търговска сесия, предхождащ деня, към който се извършва оценката. В случай че няма сключени сделки в деня на последната търговска сесия, предхождащ деня, към който се извършва оценката, справедливата стойност на тези инструменти се определя по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично от места за търговия за най-близкия ден от 30-дневния период, предхождащ деня, към който се извършва оценката.

4.4. Справедливата стойност на прехвърляемите ценни книжа и инструменти на паричен пазар, допуснати до или търгувани на места за търговия, в случаите, когато не се провежда търговия на места за търговия в работни за страната дни, е цената на затваряне за деня на последната търговска сесия, предхождащ деня, към който се извършва оценката. В случай че няма сключени сделки в деня на последната търговска сесия, предхождащ деня, към който се извършва оценката, справедливата стойност на

тези инструменти се определя по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично от места за търговия за най-близкия ден от 30-дневния период, предхождащ деня, към който се извършва оценката.

5. (Изм.с решение от 17.01.2023 г.) **При невъзможност да се приложат начините за оценка на акции по т.3 и т. 4. както и за акциите, които не се търгуват на регулирани пазари, или други места за търговия, справедливата стойност се определя чрез последователното прилагане на следните методи:**

- метод на нетната балансова стойност на активите
- метод на съотношението цена - печалба на дружества аналози,

- метод на дисконтираните нетни парични потоци.

Тези методи се прилагат в последователността, в която са описани по-долу, при условие, че посоченият на първо място метод не може да бъде използван.

5.1. Методът на нетната балансова стойност на активите се състои в изчисляване на стойността на акциите на оценяваното дружество като собствения капитал на дружеството (въз основа на последния финансов отчет) се раздели на общия брой акции в обръщение.

$$P = \frac{A - L - PS}{N}$$

където: P – стойността на обикновените акции на оценяваното дружество
 A – активи
 L – задължения
 PS – стойност на привилегированите акции
 N – общ брой обикновени акции в обращение

5.2. Методът на съотношението цена – печалба на дружество аналог се състои в:

а) Изчисляване стойността на акциите на оценяваното дружество чрез умножаване на неговата печалба на акция с пазарен множител. Пазарният множител изразява съотношението между цената на дружество - аналог, и неговата печалба на акция.

б) Печалбата на дружество - аналог, и на оценяваното дружество се определя на базата на финансови отчети обхващащи най-близкия едногодишен период, считан от последния публикуван финансов отчет. Печалбата на акция се определя като чистата печалба на дружеството се раздели на общия брой акции.

в) Множителят се изчислява на основата на цената на затваряне за последния работен ден с акциите на дружеството аналог. Ако не може да се определи цена по предходното изречение, цената на акциите на дружеството аналог, се определя по най-високата цена "купува" от поръчките, валидни към момента на затваряне на регулирания пазар в последния работен ден. Цената на акциите на дружеството аналог се определя по този ред само в случай, че има сключени сделки и подадени поръчки с цена "купува".

г) Източник на първичната информация за извършване на посочените изчисления са или счетоводните отчети на публичните дружества от достоверен източник на информация за съответния чуждестранен регулиран пазар или друго място за търговия, или публикувани на интернет страницата на Дружеството, или на интернет страници на медийни посредници.

д) Начин и критерии за определяне на дружество аналог:

- Дружество – аналог е такова дружество, което осигурява достатъчно добра база за сравнение спрямо инвестиционните характеристики на оценяваното дружество.
- Изборът на дружества аналози, трябва да бъде обоснован чрез сравнителен анализ и оценка на техните характеристики и степента на сходство с характеристиките на оценяваното дружество.
- Дружеството аналог се избира съгласно посочените критерии измежду дружествата, допуснати до или търгувани на регулиран пазар или място за търговия в държавата по седалището на емитента.
- Критериите, на които задължително трябва да отговаря дружеството – аналог са:
 - Сектор от икономиката, в който дружеството оперира;
 - Сходна продуктова гама;
 - Да има публикувани финансови отчети даващи възможност да бъде обхванат най-близкия едногодишен период;
 - Да има сключени сделки с акциите на дружеството през последния работен ден.
- Други критерии, които се използват при аргументацията на избор на дружество – аналог са сравним основен капитал и сходни финансови показатели.

5.3. Методът на дисконтираните нетни парични потоци се използва за определяне на стойността на една обикновена акция на дружеството, като стойността на капитала на притежателите на обикновени акции се раздели на броя на обикновените акции в обращение.

Стойността на капитала на притежателите на обикновени акции се изчислява по два начина:

5.3.1. Метод на дисконтираните нетни парични потоци за обикновените акционери (Free Cash Flows to Equity) - чрез дисконтиране на нетните парични потоци, които остават за акционерите след посрещането на всички разходи, финансови задължения, необходими инвестиции и промени в оборотния капитал:

а) При този метод се използват нетните парични потоци, които остават след посрещането на всички разходи, покриването на финансовите задължения (включително главници и лихви по дългове на Дружеството), необходимите инвестиции и промените в оборотния капитал.

б) Нетните парични потоци се изчисляват, като прогнозната нетна печалба след лихви и данъци върху печалбата:

- се увеличи с прогнозните разходи за амортизация,
- се намали със стойността на прогнозната промяна в нетния оборотен капитал,
- се увеличи с прогнозната стойност на нов дълг, както и постъпления от издаването на емисии привилегировани акции,
- се намали с прогнозните инвестиции в дълготрайни активи,
- се намали с прогнозните погашения по главниците на дълга,
- се намали с прогнозните дивиденди за привилегировани акции.

Използва се следната формула:

$$FCFE = NI + Dep - FCInv - \Delta WCInv - PP - PD + ND,$$

където: $FCFE$ – нетни парични потоци за обикновените акционери
 NI – нетна печалба

Dep - амортизации

FCInv – инвестиции в дълготрайни активи

$\Delta WCInv$ – промяна в нетния оборотен капитал

PP – погашения по главници

PD – дивиденди за привилегирани акции

ND – нов дълг, както и постъпления от издаването на емисии привилегирани акции

в) При този метод нетните парични потоци се дисконтират с цената на финансиране със собствен капитал.

г) Цената на финансиране със собствен капитал е изискуемата норма на възвращаемост на обикновените акционери и се дефинира по следните начини:

- чрез безрисковия лихвен процент плюс рискова премия:

$$k_e = k_{RF} + RP$$

където k_e - цената на финансиране със собствен капитал,
 k_{RF} – безрисковия лихвен процент,
 RP – рискова премия.

- чрез Метода на оценка на капиталовите активи (Capital Asset Pricing Model - CAPM):

$$k_e = k_{RF} + (k_m - k_{RF}) \times \beta$$

където k_e - цената на финансиране със собствен капитал,
 k_{RF} – безрисковия лихвен процент,
 $(k_m - k_{RF})$ – пазарната рискова премия,
 k_m – очакваната възвращаемост на пазара
 β – бета коефициент.

- чрез метода на дисконтираните парични потоци:

$$k_e = \frac{D_1}{P_0} + g,$$

където k_e - цената на финансиране със собствен капитал,
 D_1 – очаквания следващ дивидент за една обикновена акция,
 P_0 – цена на една обикновена акция,
 g - очакван темп на растеж.

5.3.2. Метод на дисконтираните парични потоци за фирмата (Free Cash Flows to the Firm) - чрез дисконтиране на нетните парични потоци за всички акционери и други инвеститори, намалени с всички дългове на компанията и други вземания на инвеститорите, различни от акционерите. Използват се нетните парични потоци за всички инвеститори във фирмата – притежатели на акции, дълг и преференциални акции. Нетните парични потоци се изчисляват по два начина:

а) При първия начин нетните парични потоци се изчисляват, като прогнозната печалба преди лихви и след данъци върху печалбата:

- се увеличи с прогнозните разходи за амортизация,
- се намали с прогнозната промяна в нетния оборотен капитал,
- се намали с прогнозните инвестиции в дълготрайни активи.

Използва се следната формула:

$$FCFF = EBIT \times (1 - TR) + Dep - FCInv - \Delta WCIInv,$$

където: *FCFF* – нетни парични потоци за фирмата
EBIT – печалба преди лихви и данъци
TR – данъчна ставка за фирмата
Dep – амортизации
FCInv – инвестиции в дълготрайни активи
ΔWCIInv – промяна в нетния оборотен капитал

б) При вторият подход се използва следната формула:

$$FCFF = FCFE + Int \times (1 - TR) + PP - ND + PD$$

където *FCFF* – нетни парични потоци за фирмата
FCFE – нетни парични потоци за обикновените акционери
Int – разходи за лихви
TR – данъчна ставка за фирмата
PP – погашения по главници
PD – дивиденди за привилегирвани акции
ND – нов дълг, както и постъпления от издаването на емисии привилегирвани акции

в) Нетните парични потоци се дисконтират със среднопретеглената цена на капитала на дружеството. При определянето на относителните дялове на различните източници на капитал се използват пазарните им стойности.

г) Среднопретеглената цена на капитала на дружеството се определя чрез следната формула:

$$WACC = k_e \times \left(\frac{E}{E + D + PS} \right) + k_d \times (1 - t) \times \left(\frac{D}{E + D + PS} \right) + k_{ps} \times \left(\frac{PS}{E + D + PS} \right),$$

където: *WACC* – среднопретеглената цена на капитала,
k_e е цената на финансиране със собствен капитал,
k_d е цената на финансиране с дълг, преди да е отчетен данъчния ефект от разходите за лихви,
t е данъчната ставка за фирмата,
k_{ps} е цената на финансиране с привилегирвани акции,
E – пазарната стойност на акциите на компанията,
D – пазарната стойност на дълга на компанията,
PS – пазарната стойност на привилегированите акции на компанията.

Когато пазарната стойност на дълга не може да бъде определена, се използва балансовата му стойност.

5.3.3. Всеки един от методите за определяне на стойността на акционерния капитал може да използва един от двата модела на дисконтиране:

а) Постоянен темп на растеж, при който се приема, че ръстът на фирмата е постоянен и стабилен.

Формулата, която се използва е:

$$P_0 = \frac{FCF_1}{r - g},$$

където: P_0 – настоящата стойност на свободните парични потоци;
 FCF е или FCFE или FCFF;
 r е съответната норма на дисконтиране;
 g е постоянният темп на растеж на компанията.

б) Двуетапен темп на растеж, при който се приема, че съществуват два периода. За първия период се прави прогноза за нетните парични потоци за всяка година поотделно. За втория период се приема, че нетните парични потоци ще нарастват с устойчив темп или ще останат постоянни.

Формулата, която се използва, е:

$$P_0 = \sum_{t=1}^{t=n} \frac{FCF_t}{(1+r)^t} + \frac{P_n}{(1+r)^n},$$

където: P_0 – настоящата стойност на свободните парични потоци;
 FCF_t е или FCFE или FCFF през година t ;
 r е съответната норма на дисконтиране през първия период;
 P_n е стойността на свободните парични потоци в началото на втория период на устойчив ръст; P_n се изчислява по следния начин:

$$P_n = \frac{FCF_{n+1}}{r_n - g_n},$$

където:

r_n е съответната норма на дисконтиране през периода на постоянен ръст; g_n е постоянният темп на растеж на компанията. Когато се приема, че през втория период нетните парични потоци ще останат постоянни, то тогава $g_n=0$.

5.4. Последваща оценка на акции, придобити в следствие от увеличение на капитала със средства на дружеството емитент или от разделяне на съществуващите акции, се извършва както следва:

а) В случаите на придобиване на (нови) акции от дадено дружество вследствие на увеличение на капитала със средства на дружеството, се признава вземане от датата, от която притежателите на акции на дружеството нямат право на акции от увеличението на капитала – датата след която сключени сделки с акциите не въздействат върху правото за придобиване на нови акции до датата на регистриране на увеличението на капитала и вписването му в депозитарната институция.

Стойността на вземането е равна на произведението от броя нови акции и цената на една нова акция.

$$R = N_n \times P_n,$$

където R – вземане,
 N_n – брой нови акции,
 P_n – цена на една нова акция.

Цената на една нова акция се получава като последната цена на оценка на една „стара” акция бъде разделена на сумата от броя нови акции, придобити срещу една „стара” акция и една 1 „стара” акция.

$$P_n = \frac{P_0}{(N_r + 1)},$$

където P_n – цена на една нова акция,
 P_0 – последна цена на оценка на една „стара” акция,
 N_r – брой нови акции за една „стара” акция.

От датата на вписване на новите акции в депозитарната институция до датата на въвеждане за търговия на регулиран пазар или друго място за търговия новите акции се признават по цена, изчислена по следната формула:

$$P_n = \frac{P_0}{(N_r + 1)}$$

където P_n – цена на една нова акция,
 P_0 – последна цена на оценка на една „стара” акция,
 N_r – брой нови акции за една „стара” акция.

След въвеждане за търговия на съответното място за търговия на новите акции, последващата им оценка се извършва съгласно методите за оценка на ценни книжа, търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия.

б) случаите на придобиване на (нови) акции от дадено дружество в резултат от разделянето на вече съществуващите акции (сплит) се признава вземане от датата, от която новите акции са вече отделени от съществуващите акции – датата, след която сключени сделки с акциите не въздействат върху правото за придобиване на новите акции до датата на регистриране на новия брой акции в депозитарната институция:

Стойността на вземането е равно на произведението на броя нови акции и цената на една нова акция.

Цената на една нова акция се получава като последната цена на оценка на една „стара” акция бъде разделена на броя нови акции, придобити срещу една „стара” акция.

$$R = N_n \times P_0 \times \frac{1}{N_r},$$

където R – вземане,

N_n – брой нови акции,
 P_0 – последна цена на оценка на една „стара” акция,
 N_r – съотношение на сплита.

От датата на вписване на новите акции в депозитарната институция до датата на въвеждане за търговия на съответното място за търговия, новите акции се признават по цена, изчислена по следната формула:

$$P = P_0 \times 1 / N_r$$

където P – цена на нова акция,
 P_0 – последна цена на оценка на една „стара” акция,
 N_r – съотношение на сплита.

След въвеждане за търговия на новите акции, последващата им оценка се извършва съгласно методите за оценка на ценни книжа, търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия.

в) в случаите на намаляване на броя на акциите в обръщение с увеличаване на номиналната стойност на акция от емисия на дадено дружество, до датата на трансформация при депозитарната институция на притежавани от Фонда акции от емисията (стари акции) и в случай, че в работния ден, към който се извършва оценката, емисията не се търгува, ценката на акциите се извършва по цена на затваряне от последна търговска сесия на емисията на мястото, на което се търгува. От датата на трансформация при депозитарната институция на броя притежавани от Фонда акции от емисията (новите акции) и в случай, че в работния ден, към който се извършва оценката, емисията не се търгува, оценката на акциите се извършва по цена на затваряне от последната търговска сесия на емисията на мястото, на което се търгува, коригирана със съотношението нови акции към стари акции, определено от емитента. Ако в тези случаи, съгласно решението на емитента, се изпадат фракции на акции, вземането за тях се признава към датата на трансформация при депозитарната институция на броя притежавани от Фонда акции.

След въвеждане за търговия на съответното място за търговия на новите акции, последващата им оценка се извършва съгласно методите за оценка на прехвърлими ценни книжа, допуснат до или търгувани на място за търговия.

5.5. Горезброените методи по т.5.1, 5.2, 5.3, 5.4 за определяне на справедливата стойност на ценните книжа могат да бъдат коригирани с коефициенти, обосновани на базата на данни и обстоятелства, представляващи съответно разкрита вътрешна информация по смисъла на Регламент № 596/2014 относно пазарната злоупотреба и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията.

5.6. При определяне на коригиращ коефициент по т.5.5. за справедливата стойност на финансови инструменти на дружества, които са обявени в несостоятелност, се използва коефициент нула, съответно се приема, че тяхната справедлива стойност е нула.

6. (Изм.с решение от 17.01.2023г.) В случаите на придобиване на права от дадено дружество при увеличение на капитала чрез емисия на акции се признава вземане (на права) от

датата, от която притежателите на акции в дружеството нямат право да получат права за записване на акции от увеличението на капитала (датата, след която сключени сделки с акциите не въздействат върху правото за придобиване на права), до датата на регистриране на правата в депозитарната институция.

Стойността на вземането се изчислява на основата на следната формула:

$$R_r = N \times P_r$$

където

R_r – Вземане

N – брой права

P_r – цена на право

Цената на правото се изчислява чрез следната формула:

$$P_r = P_l - \frac{P_l + P_i \times N_r}{N_r + 1}$$

Където:

P_r – цена на право

P_l – цена на последна оценка на акцията (преди отделянето на правата)

P_i – емисионна стойност на новите акции

N_r – брой акции в едно право

От датата на регистрация на правата в депозитарната институция, същите се признават като актив в портфейла по цена определена по формулата по-горе.

6.1 При невъзможност да се приложат начините за оценка по т.3 и т. 4. последващата оценка на права се извършва по цена, представляваща разлика между цената на съществуващите акции на дружеството, определена според изискванията на т.3, т.4. съответно т.5 и емисионната стойност на новите акции от увеличението на капитала, умножена по съотношението на броя акции в едно право.

6.2. От датата на записване на акциите в резултат на упражняване на правата до датата на регистриране на увеличението на капитала и вписването му в депозитарната институция записаните акции се отразяват като вземане, което се формира, като броят на записаните акции се умножи по сумата от стойността на едно право по последната оценка преди записването на акциите, разделена на броя акции в едно право и емисионната стойност на една акция.

$$R = N_n \times \left(P_i + \frac{P_r}{N_r} \right),$$

където

R – вземане,

N_n – брой записани акции,

P_i – емисионна стойност на акция,

P_r – стойност на едно право,

N_r – брой акции в едно право.

От датата на записване на акциите в резултат на упражняване на правата до датата на заплащане на емисионната им стойност възниква задължение към дружеството – емитент.

6.3. От датата на вписване на новите акции в депозитарната институция до датата на въвеждане за търговия на съответното място за търговия, се признават новите акции по цена, изчислена по следната формула:

$$P = P_i + \frac{P_r}{N_r}$$

Където:

P – цена на акцията

P_i – емисионна стойност на акция

P_r – стойност на едно право

N_r – брой акции в едно право

След въвеждане за търговия на съответното място за търговия на новите акции последващата им оценка се извършва съгласно методите за оценка на ценни книжа, търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия.

6.4. В случаите, в които се придобиват акции от непублично акционерно дружество вследствие на първично публично предлагане, акциите се признават от датата на регистрацията им в депозитарната институция (от датата на записване на акциите до датата на регистрацията им в депозитарната институция записаните акции се отразяват като вземане в размер, равен на платената емисионна стойност). Последващата оценка на акциите от датата на регистрацията им в депозитарната институция до датата на допускане на акциите за търговия на съответното място за търговия се извършва по цена, равна на емисионната стойност на една акция. След въвеждане на акциите за търговия на съответното място за търговия последващата им оценка се извършва съгласно методите за оценка на ценни книжа, допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия.

Предходните правила се прилагат съответно и при записване на акции от непублично акционерно дружество, за които не се предвижда последваща регистрация за търговия на регулиран пазар или друго място за търговия (доколкото това е допустимо от правилата на Фонда), като от датата на записване на акциите до вписване на увеличаването на капитала в търговския регистър записаните акции се отразяват като вземане в размер, равен на платената емисионна стойност, а след датата на вписване на увеличаването на капитала в търговския регистър, последващата оценка на акциите се извършва по реда на т. 5 по-горе.

6.5. В случаите, в които се придобиват акции при учредяване на ново акционерно дружество, акциите се оценяват по емисионната им стойност до датата на допускане на акциите за търговия на съответното място за търговия. След въвеждане за търговия на съответното място за търговия последващата им оценка се извършва съгласно методите за оценка на ценни книжа, допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия.

В случай, че се записват акции при учредяване на ново акционерно дружество, за които не се предвижда последваща регистрация за търговия на регулиран пазар или друго място за търговия (доколкото това е допустимо от правилата на Фонда), те се оценяват по емисионната им стойност до датата на вписване на дружеството в

търговския регистър. След вписването, последващата оценка на акциите се извършва по реда на т. 5 по-горе.

6.6. В случаите на придобиване на права от дадено дружество при емисия на варианти с базов актив бъдеща емисия от акции на дружеството се признава вземане (на права) от датата, от която притежателите на акции в дружеството нямат право да получат права за записване на варианти (датата, след която сключени сделки с акциите не въздействат върху правото за придобиване на права), до датата на регистриране на правата в депозитарната институция.

Стойността на вземането се изчислява на основата на следната формула:

$$R_r = N \times P_r,$$

Където:

R_r – вземането;

N – броят на правата;

P_r – цената на правото.

Цената на правото се изчислява чрез следната формула:

$$P_r = P_i - \frac{P_i + (P_i + P_w) \times N_r}{N_r + 1}$$

Където:

P_r – цената на правото;

P_i – цената на последната оценка на акцията (преди отделянето на правата);

P_i - емисионната стойност на акциите от базовия актив (цената на упражняване на вариантите);

P_w - емисионната стойност на вариантите;

N_r – броят на вариантите в едно право.

От датата на регистрация на правата в депозитарната институция, същите се признават като актив в портфейла на Дружеството по цена, определена по посочената формула по-горе.

6.6.1. При невъзможност да се приложат начините за оценка по т. 4 справедливата стойност на права при емисия на варианти се определя по цена, представляваща разлика между цената на съществуващите акции на дружеството, определена според изискванията на т.3, т.4 съответно т.5, и сбора на емисионната стойност на акциите от базовия актив и емисионната стойност на вариантите, умножена по съотношението на броя на вариантите в едно право.

6.6.2. От датата на записване на вариантите в резултат на упражняване на правата до датата на регистриране на вариантите и вписването им в депозитарната институция записаните варианти се отразяват като вземане, което се формира, като броят на записаните варианти се умножи по сумата от стойността на едно право по последната оценка преди записването на вариантите, разделена на броя на вариантите в едно право и емисионната стойност на един вариант.

$$R = N_n \times \left(P_w + \frac{P_r}{N_r} \right),$$

където: R – вземането;
 N_n – броят на записаните варианти;
 P_w – емисионната стойност на един вариант;
 P_r – стойността на едно право;
 N_r – броят на вариантите в едно право.

От датата на записване на вариантите в резултат на упражняване на правата до датата на заплащане на емисионната им стойност възниква задължение към дружеството – емитент.

6.6.3. От датата на вписване на вариантите в депозитарната институция до датата на въвеждане за търговия на съответното място за търговия, вариантите се признават по цена, изчислена по следната формула:

$$P = P_w + \frac{P_r}{N_r},$$

Където:
 P – цената на варианта;
 P_w – емисионната стойност на един вариант;
 P_r – стойността на едно право;
 N_r – броят варианти в едно право.

След въвеждане на вариантите за търговия на съответното място за търговия справедливата им стойност се определя съгласно методите за оценка на ценни книжа, допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия.

6.7. В случаите, че дадено дружество, чиито акции фигурират като актив в портфейла на колективната инвестиционна схема, вземе решение за разпределяне на дивидент, се признава вземане от датата, от която притежателите на акции в дружеството имат право да получат дивидента.

7. Справедливата стойност на **дялове на колективни инвестиционни схеми по чл. 38, ал. 1, т. 5 от ЗДКИСДПКИ**, включително в случаите на временно спиране на обратното изкупуване, се определя по последната цена на обратно изкупуване обявена до края на деня предхождащ деня на оценката. В случай че временното спиране на обратното изкупуване на дяловете е за период по-дълъг от 30 дни, последващата им оценка се извършва по справедлива стойност на един дял чрез прилагане на метода на нетната балансова стойност на активите съгласно 5.2.

7.1. Справедливата стойност на **акции и дялове, издавани от борсово търгувани фондове и други борсово търгувани продукти (ETFs, ETNs и ETCs), включително дялове на колективни инвестиционни схеми по чл. 38, ал. 1, т. 5 от ЗДКИСДПКИ**, при които съществуват ограничения за покупка и обратно изкупуване за определен клас инвеститори и/или определен размер на поръчката, и в резултат на тези ограничения Договорният фонд/Инвестиционното дружество не може да закупи

акциите и дяловете директно от издателя и съответно да предяви за обратно изкупуване притежаваните от него дялове, то финансовите инструменти се оценяват:

а) По цена на затваряне на сключените с тях сделки на регулирания пазар на ценни книжа, на който се търгуват дяловете и акциите на ETFs, ETNs и ETCs, обявена чрез системата за търговия или в борсовия бюлетин, за последния работен ден.

б) При невъзможност да се приложи т. а) дяловете и акциите на ETFs, ETNs и ETCs се оценяват по последната изчислената и обявена от съответния регулиран пазар индикативна нетна стойност на активите на един дял (iNAV-indicative net asset value).

в) При невъзможност да се приложи начинът на оценка по предходната точка, както и в случай на спиране на обратно изкупуване на дяловете/акциите на ETFs, ETNs и ETCs за период по-дълъг от 30 дни, същите се оценяват по последната определена и обявена от съответния издател нетна стойност на активите на един дял/акция.

8. (Изм.с решение от 17.01.2023 г.)Справедливата стойност на **български и чуждестранни облигации, допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия в Република България,** се определя:

а) по среднопретеглената цена на сключените с тях сделки за последния работен ден, обявена чрез система за търговия или в борсовия бюлетин, ако обемът на сключените с тях сделки за деня е не по-малък от 0,01 на сто от обема на съответната емисия.

б) Ако не може да се определи цена по реда на подточка а), последваща оценка на облигации се извършва по цена затваря на сключените с тях сделки за най-близкия ден през последния 30-дневен период, предхождащ деня на оценката, за който има сключени сделки.

в) в случаите, когато те са допуснати до търговия на повече от едно място за търговия в страната, по цена затваря на сключените с тях сделки от мястото за търговия, на което към деня на оценката е изтъргуван най- голям обем и до което управляващото дружество има осигурен достъп;

г) В случаите, когато се определя справедлива стойност на облигации, по които предстои плащане на лихва и публикуваната в борсовия бюлетин цена на сключени с тях сделки или на цена "купува" е нетна, справедливата стойност се формира, като към обявената в бюлетина цена се прибави дължимият лихвен купон към датата на извършване на оценката:

Стойността на натрупаната лихва се определя чрез използването на следната формула:

$$AccInt = F * \frac{C}{n} * \frac{A}{E}$$

Където:

AccInt – е натрупаният лихвен купон

F – е главницата (номиналната стойност) на облигацията

C – Годишният лихвен купон

n – броят на лихвените плащания в годината

A – изминалите лихво-дни от началото на лихвения период до датата на изчисленията. Дните се изчисляват в зависимост от регламентацията в проспекта за съответната емисия.

E – броят дни в текущия лихвения период. Дните се изчисляват в зависимост от регламентацията в проспекта за съответната емисия.

Към нетната цена се добавя натрупания лихвен купон към деня на извършване на оценката и изчислената брутна цена се използва за последваща оценка на облигацията.

9. **При невъзможност да бъдат приложени т. 8. а и б), при формиране на справедлива стойност на облигации, допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия, както и за определяне на справедлива стойност на облигации, които не се търгуват и не са допуснати до търговия на регулирани пазари или други места за търговия** се прилага метода на дисконтираните парични потоци по формулата по-долу с норма на дисконтиране:

а) настоящата доходност до падежа на ценни книжа със сходни характеристики (вид, условия на плащане и падеж), търгувани на регулирани пазари или други места за търговия, коригирана с рискова премия, отразяваща риска на емитента. Изборът на ценната книга, чиято доходност до падежа ще се използва като норма на дисконтиране, както и рисковата премия отразяваща риска на емитента, с която ще се коригира избраната норма на дисконтиране, се обосновават чрез сравнителен анализ. Източникът на информация за сравнителните характеристики е ежедневният бюлетин на БФБ, официалните бюлетини на чуждестранните регулирани пазари или съответни места за търговия, на които се търгуват книгата, или друга електронна система за ценова информация на ценни книжа;

б) настоящата доходност до падежа на държавни ценни книжа със сходни условия на плащане и падеж, коригирана с рискова премия, отразяваща риска на емитента и дадената ценна книга.

в) при метода на дисконтираните парични потоци се използва следната формула:

$$P = \sum_{i=1}^N \frac{C/n}{(1+r/n)^{i-1+w}} + \frac{F}{(1+r/n)^{i-1+w}}$$

Където:

P – цената на ценната книга

F – главницата на ценната книга

C – годишният купон на облигацията

n – брой лихвени плащания за година

N – общ брой на лихвените плащания

r – процент на дисконтиране (равен на дохода до падежа)

i – пореден номер на лихвеното плащане

$$w = \frac{\text{дни до следващото лихвено плащане}}{\text{общ брой дни между две лихвени плащания}}$$

10. (Отм.с решение от 17.01.2023 г.)

11. Справедливата стойност **на деривативни финансови инструменти с базов актив ценни книжа, допуснати до или търгувани на функциониращи редовно, признати и публично достъпни регулирани пазари в Република България** се определя съгласно т.4.1 – 4.3.

11а. (Изм.с решение от 17.01.2023 г.) Справедливата стойност на деривативни финансови инструменти с базов актив ценни книжа, допуснати до или приети за търговия на функциониращи редовно, признати и публично достъпни регулирани пазари в чужбина, се определя съгласно т. 3.1.

12. При невъзможност да бъдат приложени т. 11 и т. 11а при формиране на справедливата стойност на опции, допуснати до или търгувани на регулирани пазари или други места за търговия, справедливата стойност се определя като се използва подхода на Black-Scholes за определяне на цена на опция. Моделът Black-Scholes третира оценката на опции за покупка (кол опции), поради това формирането на стойността на пут опцията ще е функция на цената на кол опция за съответния актив при същите условия.

Формула за определяне на цената на пут опция:

$$P=C+Xe^{-rT}-S_0$$

Където:

C – Цената на кол опцията, изчислена по модела на Black-Scholes.

X – Цената на упражняване на опцията (Strike price).

e – 2.71828, основата на натуралната логаритмична функция.

r – Безрисков лихвен процент.

T – Срок до падежа на опцията в години.

$Xe^{-rT} = PV(X)$ – настоящата стойност на цената на упражняване на опцията.

S_0 – Текуща цена на базовия актив (този за който е конструирана опцията)

Изчисляване на „C“ – цената на кол опцията за съответния актив със същите параметри (формула на Black-Scholes):

$$C_0=S_0N(d_1)-Xe^{-rT}N(d_2)$$

Където

$$d_1 = \frac{\ln(S_0/X) + (r + \sigma^2/2)T}{\sigma\sqrt{T}}$$

$$d_2 = d_1 - \sigma\sqrt{T}$$

и където

C_0 – Текуща стойност на кол опцията

S_0 – Текуща цена на базовия актив

N(d) – Вероятността един случаен опит върху стандартното нормално разпределение да има стойност по-малка от d. Съответните стойности могат да се намерят в таблици със стойностите на нормалното разпределение.

X – Цената на упражняване на опцията

e – 2.71828, основата на натуралната логаритмична функция

r – Безрисков лихвен процент.

T – Срок до падежа на опцията в години.

$Xe^{-rT} = PV(X)$ – настоящата стойност на цената на упражняване на опцията.

\ln – Функцията натурален логаритъм

σ - Стандартното отклонение на нормата на възвращаемост на годишна база (постоянно капитализирана) на базовия актив (волатилност).

Стандартното отклонение на нормата на възвращаемост за n наблюдения се изчислява по формулата:

$$\sigma = \sqrt{\frac{n}{n-1} \sum_{t=1}^n \frac{(r_t - \bar{r})^2}{n}}$$

където \bar{r} е средната възвращаемост за периода на извадката. Нормата на възвращаемост в деня t се определя в съответствие с постоянната капитализация като $r_t = \ln(S_t/S_{t-1})$.

12а. При невъзможност да бъдат приложени т. 11 и 11а при формиране на справедливата стойност на варанти, допуснати до или търгувани на регулирани пазари или други места за търговия, или търгувани на извънборсови пазари, справедливата стойност се определя като се използва формулата по т.12 за изчисляване на цената на опции за покупка (кол опции).

13. При невъзможност да бъде приложена т. 11 и 11а при формиране на справедливата стойност на фючърси, допуснати до или търгувани на регулирани пазари или други места за търговия, справедливата стойност се определя по следния начин:

$$F = \{S - PV(D,0,T)\} * (1+Rf)^T,$$

Където:

F – цена на фючърс контракт;

S – спот цена на базов актив;

$PV(D,0,T)$ – настояща стойност на очакван дивидент

Rf – безрисков лихвен процент;

T – брой дни на контракта, разделен на 365.

13а. Справедливата стойност на **деривативни финансови инструменти** **търгувани на извънборсови пазари**, се определя по цена „купува“ на маркет-мейкър при затваряне на пазара в работния ден, предхождащ датата на оценката. При невъзможност да бъде приложено посоченото правило:

13а.1. Справедливата стойност на опции, търгувани на извънборсови пазари, се извършва като се използва формулата по т.12;

13а.2. Справедливата стойност на валутните форуърдни договори се определя като се използва формулата по – долу. Когато срокът до падежа на валутните форуърдни договори е по-малък от 1 месец и в случай, че са налице незначителни разлики по отношение на стойностите на лихвените проценти, поради краткия срок и пренебрежимо малкото влияние на дисконтовите фактори, се приема, че форуърдният

валутен курс към датата на определяне на справедливата стойност (t) е равен на текущия спот валутен курс.

$$V_t = N \times \left(\frac{C}{(1+i_A)^{(T-t)}} - \frac{P}{(1+i_B)^{(T-t)}} \right)$$

където:

Vt - стойност на форуърдния договор;

N – размер на форуърдния договор;

C - текущия спот курс между двете валути;

P – форуърден валутен курс, договорен при сключването на форуърдния договор;

И двата валутни курса се изразяват като единици валута В за една единица валута

А.

iA – безрисков лихвен процент за валута А;

iB – безрисков лихвен процент за валута В;

T – дата на падеж на форуърдния договор;

t – текуща дата.

13а.3. Справедливата стойност на форуърди, различни от посочените по т.13а.2., се извършва като се използва формулата по т.13;

13б. Справедливата стойност на финансови инструменти допуснати до търговия на повече от един регулиран пазар, се определя по цени, оповестявани публично от регулирания пазар, на който е изтъргуван най- голям обем и управляващото дружество има осигурен достъп.

14. В случаите, когато не се провежда търговия на място за търговия в работни за страната дни или когато дадени ценни книжа са временно спрени от търговия, за последваща оценка на ценните книжа, приети за търговия на регулиран пазар, се приема оценката, валидна за деня на последната търговска сесия. При последваща оценка на облигации по реда на изречение първо се отчита и натрупаната лихва за съответните дни.

Правилото се прилага и в случаите, когато на място за търговия не се провежда търговска сесия поради неработен в съответната страна ден, който е работен в Република България.

Правилото не се прилага, когато на мястото за търговия не се провеждат търговски сесии за повече от 5 работни дни. В този случай последващата оценка се извършва при съответното прилагане на т. 5, 6, 9, 12 и 13.

14а. Справедливата стойност **на сертификати върху благородни метали, допуснати до или търгувани на функциониращи редовно, признати и публично достъпни регулирани пазари в Република България** или в чужбина се определя съгласно т.10.1

14б. Справедливата стойност на **сертификати върху благородни метали търгувани на извънборсови пазар**, се определя по цена „купува“ на маркет-мейкър при затваряне на пазара в работния ден, предхождащ датата на оценката. При невъзможност да бъде приложено посоченото правило за справедлива стойност на

сертификат върху благороден метал се използва спот-цената на благородния метал. Горезброения метод за определяне на справедливата стойност на сертификати върху благородни метали може да бъде коригирани с коефициенти, обосновани на базата на данни и обстоятелства, свързани с разликата между цената на сертификата и спот-цената на съответния благороден метал. Спот цената на благороден метал, допуснат до търговия на повече от един регулиран пазар, се определя по цени, оповестявани публично от регулирания пазар, на който е изтъргуван най-голям обем и управляващото дружество има осигурен достъп.

15. Справедливата стойност на срочните и безсрочните **депозити, парите на каса и краткосрочните вземания** се определя към деня, за който се отнася преоценката, както следва:

- а) срочните депозити - по номинална стойност;
- б) парите на каса - по номинална стойност;
- в) безсрочните депозити - по номинална стойност;
- г) краткосрочните вземания без определен лихвен процент или доход - по себестойност;
- д) краткосрочните вземания с определен лихвен процент или доход - по себестойност.

16. **Финансовите активи, деноминирани в чуждестранна валута**, се приизчисляват в левова равностойност, определена по централния курс на Българската народна банка, валиден за деня, за който се отнася оценката.

17. (Изм.с решение от 17.01.2023 г.) **Последващата оценка на инструментите на паричния пазар, допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друго място за търговия**, се определя съгласно т.3.1 от настоящите правила. При невъзможност да се приложи т.3.1, както и за инструментите на паричния пазар, които не се търгуват на регулиран пазар или друго място за търговия се използват следните формули:

Стойността на депозитния сертификат се определя по следната формула:

$$P_{CD} = \frac{MV}{\left[1 + \left(i \times \frac{d}{365}\right)\right]}$$

където:

$$MV = N \times \left[1 + \left(\frac{c}{100} \times \frac{d}{365}\right)\right]$$

P_{CD} е стойността на депозитния сертификат;

MV – стойността на депозитния сертификат на падежа;

N – номинална стойност на депозитния сертификат;
 d – брой дни от датата на преоценка до падежа;
 i – дисконтов процент;
 c – лихва, платима върху депозираната сума, посочена върху сертификата.

Краткосрочните държавни ценни книжа (съкровищни бонове) се оценяват по формулата:

$$P_{Tb} = N \left[1 - \left(i \times \frac{d}{365} \right) \right]$$

P_{Tb} е цената на съкровищния бон;
 N – номинална стойност;
 i – дисконтов процент;
 d – брой дни от датата на преоценка до падежа.

Дисконтовата норма в горните формули се определя съгласно т. 9 а) или т. 9 б) от настоящите правила.

IV. НЕТНА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ

Чл. 8. (1) За определяне на стойността на нетните активи на Дружеството се извършва оценка на пасивите му в съответствие с приложимите счетоводни стандарти. Стойността на пасивите на Дружеството е равна на сумата от балансовите стойности на краткосрочните и дългосрочните задължения по баланса. Задълженията, деноминирани в чуждестранна валута, се изчисляват по централен курс на БНБ към датата на оценяване.

(2) Нетната стойност на активите на Дружеството се изчислява като от стойността на всички активи, изчислена съгласно методологията по-горе, се извади стойността на пасивите, изчислена съгласно методологията по-горе.

V. ИЗТОЧНИЦИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 9. Специализирана информация по смисъла на настоящите правила е всяка публична информация, която може да бъде използвана за нуждите за оценъчната дейност и е получена по официален или приет за официален начин от достатъчно достоверен източник, който е известен и може да бъде идентифициран като автор или предавател на информацията.

Чл. 10. Използват се някои от следните данни, анализи или фактори:

- Обявена в проспект за публично предлагане на ценни книжа на емитента емисионна стойност на аналогични ценни книжа;
- Решение за увеличаване или намаляване на капитала на емитента;
- Решение за преобразуване на дружеството емитент и обявената в плана за преобразуване стойност / съотношение на замяна на акции;
- Всякакви изменения в търговската дейност на емитента, които засягат цената на неговите ценни книжа;
- Промени в устава на емитента;

- Образувано исково, изпълнително или обезпечително производство, по което емитента е ответник;
- Фундаментален анализ на емитента;
- Анализ на стопанския сектор, в който функционира емитентът;
- Анализ на общото състояние на пазара на финансови инструменти;
- Информация относно сделки или оферти за дадените ценни книжа на нерегулиран пазар;
- Наличието на опционни договори за дадените ценни книжа;
- Информация относно търговията и котировките на ценни книжа на подобни емитенти на регулиран или нерегулиран местен или чуждестранен пазар;
- Редовни бюлетини на официални статистически институции.

Чл. 11. Източници на информация, които се използват, са:

- Регистър на публичните дружества в КФН;
- Официални бюлетини на фондовата борса;
- Годишни и междинни счетоводни отчети на емитентите, както и друга регулирана информация, разкривана от емитента на обществеността чрез средствата за масово осведомяване;
- Проспекти за публично предлагане на ценни книжа на емитентите;
- Официални котировки на първични дилъри на ценни книжа;
- Официални бюлетини на НСИ, EUROSTAT и БНБ;
- Котировки, бюлетини и анализи на български и чуждестранни регулирани пазари и инвестиционни посредници.

Чл. 12. Източниците на специализирана информация могат да бъдат освен посочените по-горе, също така:

1. Информация, подадена по официален начин от емитента на ценните книжа;
2. Цени при търгови предложения за емитента.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЪЧНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 13. Изпълнителният директор на дружеството организира и определя процедурите за извършване на оценка на активите.

Чл. 14. (изм. 09.06.2015 г.) Оценяването на портфейла и определянето на нетната стойност на активите се извършва от Главния счетоводител и се одобрява от Изпълнителния директор на дружеството, в съответствие с настоящите правила, действащото законодателство и счетоводните стандарти.

Чл. 15. Паричните средства вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута и краткосрочните инвестиции се оценяват към последния работен ден на всеки месец.

Чл. 16. Дългосрочните инвестиции се оценяват в края на годината.

Чл. 17. Нетната стойност на активите се определя за всяко тримесечие към последния работен ден на последния месец от тримесечния период.

Чл. 18. Главният счетоводител разпорежда, ако е необходимо изготвянето на анализи, доклади, справки, извлечения и други материали с цел обобщаване на специализираната информация за нуждите на оценъчната дейност и изготвя протокол - предложение за резултатите от извършената преоценка на активите.

Чл. 19. (1) Протоколът е в табличен вид и съдържа данни най-малко за:

1. Вида на активите и пасивите;
2. (изм. 09.06.2015 г.) Наименование на емитента на ценните книжа,;
3. Броя на ценните книжа в портфейла на Дружеството или сума в чуждестранната валута;
4. Вид на валутата, в която са емитирани ценните книжа или са възникнали активите/пасивите;
5. Номинална стойност в емисионната валута на ценните книжа за единица;
6. Валутен курс към момента на оценката;
7. Балансова стойност на ценните книжа или на деноминирани в чуждестранна валута активи/пасиви;
8. Справедливата стойност на финансовите активи или на деноминирани в чуждестранната валута активи/пасиви;
9. (изм. 09.06.2015 г.) Стойност на положителната или отрицателната разлика от преоценка;
10. (изм. 09.06.2015 г.) Дата на предходна преоценка;
11. Източници на ползваната информация за определяне на справедливата стойност и валутния курс.

(2) Към протокола се прилагат материалите от всички ползвани източници, включително допълнително изготвените анализи, доклади, справки, извлечения и други.

Чл. 20. Изпълнителният директор разглежда и приема протокола- предложение за резултатите от извършената преоценка на активите, след което разпорежда счетоводното отчитане на преоценката.

VII. ЕЛЕКТРОНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЪЧНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 21. За извършване на оценъчната дейност се използва счетоводния програмен продукт на Дружеството и допълнителен софтуер за създаване на електронни таблици, който отговаря най-малко на следните изисквания:

1. Софтуерът е лицензиран, стандартен, съвместим, възприет за ползване от Дружеството и за работата с него не се изисква специално обучение.
2. Дава възможност за директно въвеждане и представяне по разбираем начин на всички данни в текстови и цифрови полета на български език и с арабски цифри.
3. Генерираните файлове позволяват да бъдат осигурени с парола за достъп до съдържанието им и защита на данните срещу отваряне от неоторизирани лица.
4. Дава възможност на генерираните файлове да бъде присвоявано име, което да описва съдържанието им с поне два критерия.
4. Дава възможност за създаване на систематизирани архиви на магнитен носител и на диска на работната станция.
5. Дава възможност да бъдат правени справки и извлечения за минали периоди.
6. Дава възможност за разпечатване на всички генерирани файлове.

Чл.22. (1) Цялата документация и информация, свързана с оценъчната дейност се съхранява на хартиен и при възможност на магнитен носител минимум 5 години.

(2) Архивираните материалите се съхраняват в метална огнеупорна каса, до която имат достъп само оправомощените лица.

VIII. КОНТРОЛ ВЪРХУ ОЦЕНЪЧНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 23. (1) (изм. 09.06.2015 г.) Контролът върху дейността по оценяването на портфейла и определянето на нетната стойност на активите, извършени от Главния счетоводител, е възложен на Изпълнителния директор на дружеството, който с цел оценъчната дейност да се води в съответствие с действащото законодателство, устава и настоящите правила, след извършен преглед, ги одобрява..

(2) (изм. 09.06.2015 г.) В случай на констатирано несъответствие с действащото законодателство, устава или настоящите правила, преди одобрението по ал. 1, Изпълнителният директор изисква отстраняване на несъответствията.

Чл. 24. (1) (изм. 09.06.2015 г.) Назначеният одитор на Дружеството проверява оценъчната дейност като цяло, включително счетоводните записвания на основа резултатите от нея.

(2) При констатиране на несъответствия, одиторът уведомява дружеството за предприемане на съответните действия.

Чл. 25. (Изм. на 17.01.2023 г.) Вътрешното звено за нормативно съответствие изготвя и представя на висшето ръководство доклад за дейността на звеното.

Чл. 26. (1) (изм. 09.06.2015 г.) Съветът на директорите на Дружеството разглежда поне веднъж месечно отчетите, които се изготвят от управляващото дружество и депозитаря и всички документи и информация, свързани с изпълнението на задълженията на управляващото дружество и задълженията на депозитаря, съгласно сключения договор.

(2) (изм. 09.06.2015 г.) При изпълнение на задължението си, Съветът на директорите може да поиска от депозитаря или управляващото дружество допълнителни документи, сведения и разяснения.

(3) (изм. 09.06.2015 г.) Съветът на директорите е длъжен да уведоми незабавно Комисията за финансов надзор, управление „Надзор на инвестиционната дейност“ при непредставяне на поисканите допълнителни документи, сведения и разяснения от депозитаря или управляващото дружество.

(4) (изм. 09.06.2015 г.) Съветът на директорите е длъжен ежемесечно да одобрява разходите, свързани с дейността на Дружеството, с оглед упражняване на контрол върху размера им в съответствие с устройствените му актове и уговореното в договорите с управляващото дружество, депозитаря и инвестиционните посредници.

IX. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОЦЕНЪЧНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 27. (изм. 09.06.2015 г. и 17.01.2023 г.) За предотвратяване на конфликта на интереси е направено разпределение на функциите и правомощията между управляващото дружество, Дружеството, инвестиционния посредник и депозитаря, като се предприемат следните мерки:

1. (изм. 09.06.2015 г.) Дружеството сключва договор за депозитарни услуги с банка или инвестиционен посредник, които отговарят на действащите нормативни изисквания;

2. Дружеството сключва договор за брокерски услуги с инвестиционен посредник, който отговаря на действащите нормативни изисквания;

3. Дружеството сключва договор за инвестиционни консултации с лицензиран инвестиционен консултант или с управляващо дружество за управление на дейността му;

4. Членовете на СД на Дружеството и УД и работещите по договор за някое от дружествата лица, както и свързаните с тях лица, не могат да бъдат страна по сделки с Дружеството, освен в качеството си на негови акционери при спазване на ограничения, определени с наредба;

5. Членовете на СД на Дружеството и УД и свързаните с тях лица не могат да инвестират средствата на Дружеството в ценни книжа, издадени от тях или свързани лица.

6. При встъпване в длъжност членовете на СД на Дружеството и УД, работещите по договор за някое дружество лица, както и свързаните с тях лица предоставят на звената за нормативно съответствие първоначална информация за ценните книжа, които притежават към момента и обявяват допълнително придобитите от тях ценни книжа до края на работния ден, следващ датата на получаване на потвърждение за сключената сделка;

7. Дружеството осигурява справедливо третиране на всички акционери като прилага общоприетите принципи за защита на техните интереси, за необлагодетелстване на едно лице за сметка на друго, за предоставяне на точна и неподвеждаща информация, която би могла да послужи за вземане на обосновани инвестиционни решения.

Чл. 28. За осигуряване на защита срещу изтичане и разгласяване на информация, имаща характер на търговска тайна са предприети следните мерки:

1. Създават се условия, гарантиращи опазване и правилно съхранение на водената отчетност и наличната информация, свързана с цялостната дейност съгласно действащите нормативни изисквания и възприети вътрешно-фирмени стандарти;

2. Членовете на управителните и на контролните органи на Дружеството, неговите служители и всички други лица, работещи по договор за Дружеството не могат да разгласяват, освен ако са оправомощени за това, факти и обстоятелства, засягащи наличностите и операциите по сметките за ценни книжа на Дружеството, както и да ползват за облагодетелстване на себе си или на други лица информация, представляваща търговска тайна или такава, станала им известна във връзка и по повод изпълнение на служебните им и професионални задължения, за което подписват декларация;

3. Освен на КФН, за целите на контролната и дейност, членовете на управителните и на контролните органи на Дружеството, неговите служители и всички други лица, работещи по договор за Дружеството не могат да дават информация по предходната точка освен в случаите, когато е налице писмено съгласие на клиента или по решение на съда.

Х. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.29. Измененията и допълненията на настоящите правила се правят от Съвета на директорите на Дружеството.

Чл.30. Настоящите правила са съставени в съответствие с изискванията и разпоредбите на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на другите предприятия за колективно инвестиране и подзаконовите нормативни актове.

Чл.31. (изм. 09.06.2015 г. и 17.01.2023 г.) Настоящите правила за оценка на портфейла и определяне нетната стойност на активите на Дружеството са обсъдени и приети на заседание на СД, проведено на 19.09.2014 г., изменени са с решение на СД от 09.06.2015 г., и отменят действащите до този момент предходни редакции. Изменени са с решение на СД от 17.01.2023 г. Правилата влизат в сила след одобрението им от Заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност”.

Съвет на директорите:

Борислав Никлев.....

Стоян Николов
